

This eChok volume of
Deuteronomy
Volume 2

לע"נ גבריאל בן לאה ז"ל • נלב"ע י"ד ניסן תשס"ג

is Dedicated in loving memory of
Gabriel (Cabra) Bildirici

*by his wife Nina Bildirici
and his children & grandchildren*

In an army camp, they are exempt from the washing of the hands at the beginning, because they are occupied with the war, but they are obligated [to wash] afterwards, because of the danger. (2) Until where are the hands to be washed? Until the wrist. How much is the [required] amount of water? A *revi'it* for every two hands. And everything that interposes for immersion interposes for the washing of the hands. And anything [i.e., any liquid] that counts towards the measurement of a *mikvah* [pool for immersion] counts toward the measurement of a *revi'it*.

יָדִים בַּתְּחִלָּה מִפְּנֵי שֶׁהֵן טְרוּדִים בְּמִלְחָמָה וְחִיבִין בְּאַחֲרוֹנָה מִפְּנֵי הַסִּכָּנָה: ב עַד הַיָּכֵן הִיא נְטִילַת יָדִים? עַד הַפָּרֶק. וְכַמָּה שְׁעוֹר הַמַּיִם? רְבִיעִית לְכָל שְׁתֵּי יָדִים וְכָל שְׁחוּצָצִים בְּטְבִילָה חוּצָץ בְּנְטִילַת יָדִים. וְכָל הָעוֹלָה לְמִדַּת מְקוּוֹה עוֹלָה לְשְׁעוֹר רְבִיעִית:

VAYEILECH FOR MONDAY

וילך ליום שני

TORAH

תורה

יכין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר לֵה לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל תִּקַּף וְאֵלִים אָרִי אֵת תְּעוֹל עִם עַמָּא הַדִּין לְאַרְעָא דִּי קִיִּים יִי לְאַבְהַתְהוֹן לְמַתָּן לְהוֹן וְאֵת תַּחֲסֻנְנָה יְתְהוֹן: ח וַיִּי הוּא דְמַדְבֵּר

שני שלישי שני חמישי במחוברין ז וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק וְאִמְץ כִּי אֲתָה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְדוּהָ לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם וְאֵתָה תִּנְחַלְלֶנָּה אוֹתָם: ח וַיְדוּהָ הוּא ו

(7) And Moshe called Yehoshua and said to him in the presence of all Israel: Be strong and courageous! For you will come, together with this people, to the land which the Lord swore to their forefathers to give to them. And you will apportion it to them as an inheritance. (8) The Lord — He is the One Who goes

RASHI

רש"י

(7) — [literally “For you will come this people.” To understand the sense of this phrase, we see that the Targum translates it as:] “For you will come with this people” [which teaches us that the word את here, means “with.”. Accordingly, Moshe's statement of leadership role to Yehoshua can be understood as follows]: Moshe said to Yehoshua, “The elders of the generation will be with you, [for] everything should be done according to their opinion and their counsel.” In contrast, however, the Holy One Blessed is He said to Yehoshua (verse 23), “For you will bring (תביא) the Children of Israel to the land which I have sworn to them.” [God's statement of leadership role to Yehoshua, was stating here:] “You will bring them [even if it is] against their will! Everything depends [only] upon you; [if necessary,] you must take a rod and beat them over their heads! There can

(ז) כִּי אֲתָה תָּבוֹא אֶת הָעָם הַזֶּה. אָרִי אֵת תִּיעוֹל עִם עַמָּא הַדִּין מֹשֶׁה אָמַר לַיהוֹשֻׁעַ וְקָנִים שְׁבַדוֹר יְהוֹי עַמְּךָ הַכֹּל לְפִי דְעֵתָן וְעֵצָתָן אֲבָל הַקְּבָ"ה אָמַר לַיהוֹשֻׁעַ כִּי אֲתָה תָּבִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם תָּבִיא עַל כַּרְחֵם הַכֹּל תְּלוֹי בָךְ

קְדַמְךָ מִימְרָה יְהִי בְסַעֲדֶךָ לֹא
 יִשְׁבָּקְנֶךָ וְלֹא יִרְחַקְנֶךָ לֹא
 תִדָּחַל וְלֹא תִתְבַּר: ט וּכְתַב
 מֹשֶׁה יְת אֹרֵיתָא הֲדָא וַיהִבָּה
 לְכַהֲנָיָא בְּנֵי לְוִי דְנִטְלִין יְת
 אַרְוֹן קִימָא דִּי וּלְכָל סְבִי
 יִשְׂרָאֵל: י וּפְקִיד מֹשֶׁה יְתַהוֹן
 לְמִימְרָ מִסּוּף שְׁבַע שָׁנִין בְּזִמְן
 שְׁתָּא דְשִׁמְטָא בְּחֻזָּא
 דְּמִטְלִיא:

הִהְלִיךְ לְפָנֶיךָ הוּא יְהִיָּה עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יִעֲזָבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא תִחַת: ט וַיִּכְתֹּב
 מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל־
 הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לְוִי הַנְּשָׂאִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית
 יְדוּהָ וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: שְׁנֵי רַבִּיעֵי י וַיִּצַּו
 מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ ׀ שְׁבַע שָׁנִים
 בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסְּכוּת:

before you; He will be with you; He will not fail you, nor will He forsake you. Do not fear, and do not be broken. (9) And Moshe then wrote this Torah, and gave it to the priests, Levi's descendants, who carried the Ark of the Lord's Covenant, and to all the elders of Israel. (10) Then, Moshe commanded them, saying: At the end of [every] seven years, at an appointed time on the Festival of Sukkot, [after] the year of release,

RASHI

רש"י

only be one leader for a generation, not two leaders for a generation“ (Sanhedrin 8a). (9) And Moshe then wrote [this Torah] and gave it [to the priests] — When it was entirely completed, he gave it to the members of his tribe [Levi. That is, when the verse here says “this Torah,” it is referring to the entire Torah as we know it (compare Rashi on verse 11)]. (10) At the end of [every] seven years — [When the verse says “end,” it] refers to the first year of the [recurring, seven-year] Shemittah [cycle, which is, effectively, the “end” of the previous cycle]. This is the eighth year [of the cycle] (Sotah 41a). [Now, only the seventh year of each cycle is actually called the Shemittah year,] so why is [this eighth year] referred to here in the verse as Shemittah? Because the [laws of the] “seventh year” still apply to it, in that the harvest [of the produce] at the end of the seventh year extends into [the following year, the eighth. And therefore, all the laws pertaining to the “seventh year” apply to this produce, even though the eighth year has begun at this stage. It is in this respect, therefore, that the verse refers to this eighth year as the “end of the seventh year”] (Rosh HaShannah 12b)

טול מקל והקף על קרקע דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור: (ט) ויכתוב משה וגו' ויתנה. בשננת משה בלה נתנה לבני שבטו: (י) מקץ שבע שנים. בשנה ראשונה של שמיטה שהיא השנה השמינית ולמה קורא אותה שנת השמיטה שעדין שביעית נוהגת בה בקציר של שביעית, היוצא למוצאי שביעית:

PROPHETS Hosea 14

נביאים הושע פרק יד

ז ילכו יונקותיו ויהי כנזית הודו וריח לו פלבנון: ז יסגון בגין ובגין ויהי כזיו

(7) Its branches shall go forth, and its beauty shall be like the olive tree, and its

ז ילכו יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו פלבנון:
 ח ישובו ישובי בצלו יחיו דגן ויפרחו כגפן זכרו פיין
 ט אפרים מה לי עוד לעצבים אני ענית
 י ואשורנו אני כברוש רענן ממני פריך נמצא: י מי
 חכם ויבן אלה נבון וידעם כיישרים דרכי ידוה
 וצדקים ילכו בם ופשעים יפשו בם:

מקדשא: ט יימרון דבית ישראל מה לנא עוד למפלח לטעותא אנא במימרי אקביל צלותהון דישאל
 וארחם עלוהי אנא במימרי אעבדיניה כבידון שפירן דמן קדמי סליח לתיובתהון משתכחא: י מן חכים
 דיסבר אליו סוכלתון וידעיונן ארי תקנן אורחתא דיי וצדיקיא דהליכו בה יחון בהון בחיי עלמא
 ורשיעיא יתמסרון לגיהנם על דלא הליכו בהון:

(7) Its branches shall go forth, and its beauty shall be like the olive tree, and its fragrance like the Lebanon. (8) Those who dwelt in its shade shall return; they shall revive [like] grain and blossom like the vine; its remembrance shall be like the wine of Lebanon. (9) Efrayim: what more do I need the images? I will answer him and I will look upon him; I am like a leafy cypress tree; from Me your fruit is found. (10) Who is wise and will understand these, discerning and will know them; for the ways of the Lord are straight, and the righteous shall walk in them, and the rebellious shall stumble on them.

RASHI

(7) **Its branches shall go forth** — *Sons and daughters [shall increase]. Shall be like the olive tree* — *Their beauty shall be like the beauty of the Menorah of the Temple [i.e., which used olive oil], and their fragrance like the fragrance of the incense.* (8) **They shall revive** — *by [observing] the commandments, as grain [revives mankind]. Its remembrance* — *shall not cease, like the*

remembrance [see Numbers 10:10] of the blasts of the trumpets over the old wine poured for libations in the Temple. (9) **Efrayim** — *will say, "What more do I need to follow the images?" And he will return to Me, and I will answer him. And I will look upon him* — *I will look upon his affliction. I am for him, like a leafy cypress tree* — *I will bend down for him; i.e., I will be accessible to them.* (10) **They shall stumble on them** — *because they did not walk in them.*

רש"י

(ז) וילכו יונקותיו. בנים ובנות. מגרת קודשא זיהוון וריחהון קטרת בוסמיא: (ח) יחיו. במצות כמו בדגן: זכרו. לא יסוף בזכרון תקיעות שהיו תוקעין בשופר על היין שניסכו בבית המקדש: (ט) אפרים. יאמר מה לי עוד ללכת אחר העצבים וישובו אלי ואני אענהו: ואשורנו. אראה בעיניו: אני כברוש רענן. אהיה כפוף ומצוי להם: (י) יפשו בם. על שלא הלכו בם:

Writings Psalms 46

כתובים תהלים פרק מו

ג מטול היכנא לא נדחל בעדן
 דאשתלחיפו אבהן מן ארעא
 כד מתמוטטין טוריא בפלגום
 דימא רבא: ד מתרגשין
 מטשטשין מוהי מן עפרהון
 מתרגשין טוריא בגיותנתך
 לעלמין: ה עמין היך נהרין
 ומבועיהון אתין ומחדן קרתא דיי
 ומצלן בבית מקדשיה דיי משכניה
 דעלאה: ו שכנתא דיי בגוה לא
 תזוע יסיענה יי בזכותיה דאברהם
 דצלי עלה לעדני צפרא:

ג על־כן לא־נִירָא בְּהַמִּיר אֶרֶץ וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב
 יָמִים: ד יהמו יחמרו מימיו ירעשו־הרים בגאותו
 סלה: ה נהר פלגיו ישמחו עיר־אלהים קדש
 משכני עליון: ו אלהים בקרבה בל־תמוט יעזרה
 אלהים לפנות בקר:

(3) Therefore we will not fear, though the earth changes, and though the mountains are moved into the heart of the seas. (4) Though its waters roar and foam, though the mountains shake at its swelling. Selah. (5) There is a river, whose streams make glad the city of God, the holiest dwelling-place of the Most High. (6) God is in the midst of her, she shall not be moved; God shall help her, at the approach of morning.

RASHI

רש"י

(3) **Though the earth changes** — *in the future, in the day about which it is said, "and the earth shall rot away like a garment."* (Isaiah 51:6) (4) **Though its waters foam** —

rage. (5) **There is a river whose streams** — *the river of the Garden of Eden.* (6) **At the approach of morning** — *at the time of the Redemption.*

(א) בהמיר ארץ. לעתיד לבא ביום שנאמר הארץ כבגד תבלה: (ב) יחמרו מימיו. ירגשו: (ג) נהר פלגיו. נהר גן עדן: (ד) לפנות בקר. לקץ הגאולה:

Mishnah Beitzah, chapter 5

משנה ביצה פרק ה

(1) A person may lower fruit [spread out on the roof for drying,] through a skylight on a Festival [i.e., if rain threatens, he may push it to the opening on the roof and let it fall, but he may not lift it and push it through the top window on the wall], and not on a Sabbath, and he may cover up fruit with vessels [i.e., water proof material] on account of a leak [in the roof], and similarly jars of wine and jars of oil [may be similarly protected against leaks]; and on a Sabbath,

א משילין פרות דרך ארבה ביום טוב, אבל לא בשבת, ומכסים פרות בכלים מפני הדלף, וכן כדי יין וכדי שמן. ונותנין כלי תחת הדלף בשבת: ב כל

בנו עובדיה מברטנורא

א משילין פירות דרך ארובה. מיש שיש לו פירות או תבואה שטוח על גגו להתיבש, וראה גשמים ממשמים ובאים, התירו לו לטרוח ולהשליך (א) דרך ארובה שבגג והם נופלים לארץ דליכא טרחא יתירא. ודוקא ארובה, דכל ארובה מלמעלה למטה (בתקרת) הגג, אבל חלון כגון גג שמוקף מחיצות וחלון כותל וצריך להגביהו עד לחלון ולהשליכו, כולי האי לא שרו רבנן למטר: ומכסים את הפירות. ולא אמרינן טורח שלא לצורך יום טוב (ב) הוא, דמשום הפסד ממונן שרו ליה רבנן: דלף. גשמים הנוטפים מן הגג: וכן כדי יין וכדי שמן. מכסין אותן מפני הדלף: תחת הדלף. לקבל את המים שלא יטפנו הבית. ואם נתמלא הכלי שופך ושונה ואינו נמנע: ב כל שחייבין עליו.

a person may place a vessel beneath the drops of rain [to prevent them from soiling the house]. (2) Every act which is prohibited [on the Sabbath, by Rabbinical decree] as a *shevut*, [i.e., Rabbinical injunction] and is an optional act [which is somewhat of a religious act] or a [mitzvah] religious act, is also prohibited on a Festival [and must refrain from doing so]. The following acts are prohibited as a *shevut*: A person may not climb a tree, nor ride a beast, nor swim in water, nor clap hands, nor slap

[the thighs], nor dance. The following are prohibited as optional acts [which are somewhat of a religious act]: a person may not judge [in a lawsuit], nor betroth a wife, nor perform *chalitzah*, nor perform *yibum*. The following acts are prohibited [even though they are religious acts: A person may not dedicate an item, to the Temple, nor vow a personal valuation [see Leviticus 27:1-8], nor make a vow of *cherem* [e.g., dedicate an animal to the Lord; see Leviticus 27:28], nor set aside *terumah* or tithes. All these things they [the Rabbis, forbade] on a Festival. How much more so [are they forbidden] on the Sabbath. The Festival differs from the Sabbath [according to the School of Shammai (see Mishnah portion for Monday, Ki Teitzei)] only regarding [the permissibility on the Festival of the] preparation of food. (3) Cattle and utensils are [restricted] as the feet of the owners [i.e., they may be taken on a Festival only where the owner may himself go, if for example someone made an *eruv* allowing him to walk past the Sabbath bounds, he may not take another's animal with him]. If a person gives his cow over to his son or to a herdsman

שְׁחִיבִין עָלָיו מְשֻׁם שְׁבוּת, מְשֻׁם רְשׁוּת, מְשֻׁם מְצוּה בְּשֶׁבֶת, חֵיבִין עָלָיו בְּיוֹם טוֹב. וְאֵלוּ הֵן מְשֻׁם שְׁבוּת, לֹא עוֹלִין בְּאֵילָן, וְלֹא רוֹכְבִין עַל גְּבִי בְּהֵמָה, וְלֹא שָׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְלֹא מְטַפְּקִין, וְלֹא מְסַפְּקִין, וְלֹא מְרַקְדִין. וְאֵלוּ הֵן מְשֻׁם רְשׁוּת, לֹא דְנִין, וְלֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְלֹא מֵיבְמִין. וְאֵלוּ הֵן מְשֻׁם מְצוּה, לֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא מְעֵרִיכִין, וְלֹא מְחַרְיְמִין, וְלֹא מְגַבְיֵהֵן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת. כָּל אֵלוּ בְּיוֹם טוֹב אֲמָרוּ, קָל וְחֶמֶר בְּשֶׁבֶת. אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לְשֶׁבֶת, אֵלֹא אֶכֶל נֶפֶשׁ בְּלֶבֶד: גַּ הִבְהֵמָה וְהַכֵּלִים כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים. הַמוֹסֵר בְּהֵמָתוֹ

רבנו עובדיה מברטנורא

שאסרו חכמים לעשותו בשבת משום שבות: או משום רשות. שיש בו קצת מצוה, אבל לא מצוה גדולה, וקרוב הוא להיות דבר הרשות, ויש בו איסור מדברי סופרים: או משום מצוה. או שיש בו מצוה ממש, ואסרו חכמים לעשותו בשבת: חייבין עליו. שלא לעשותו ביום טוב: ואלו הן משום שבות. שהטילו עליו חכמים לשבות מהן ואין בעשייתן שום מצוה: לא עולין באילן. גזירה שמא יתלוש: ולא רוכבין על גבי בהמה. גזירה שמא יחתוך זמורה להנדיגה: ולא שטין על פני המים. גזירה שמא יעשה חבית של שייטין: ולא מטפחין. כף על כף: ולא מטפחין. כף על ירך: ולא מרקדין. ברגל. וכולהו גזירה שמא יתקן כלי שיר: ואלו הן משום רשות. משום דהנך דסיפא הוו מצוה גמורה, לגביהן קרי להני רשות: לא דנין. דין. וחמנין דהוי רשות כגון שיש בעיר גדול ממנו, שאין מוטל עליו לרדן: ולא מקדשין. קידושי אשה. וחמנין דלא הוי מצוה גמורה אלא רשות כגון דאית ליה אשה ובנים: ולא חולצין ולא מיבמין. נמי בזמן שיש אחיו הגדול ממנו הוי רשות, דמצוה בגדול ליבם. טעמא דכולהו גזירה שמא יכתוב: ולא מעריכין. ערך פלוני עלי. ונותן כפי השנים כמו שכתוב בפרשת ערכין: ולא מחרימין. הרי בהמה זו חרם. וסתם חרמים לבדק הבית. וכולהו אסרינהו רבנן משום דדמו למקח וממכר שמוציא מרשותו לרשות הקדש: ולא מגביהין תרומות ומעשרות. ואפילו כדי ליתנם לכהן בו בים דמחזי דמשום שמחת יום טוב דכהן שהוא צריך להן הוא מפרישן, אפילו הכי אסור דהוי ליה מתקן. והני מילי, פירות דטבילי מאתמול, אבל פירות דטבילי האידינא כגון עיסה לאפרושי מינה חלה מפרישין לה בידו"ט ייהיבין לכהן: אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד. הך סתמא בבית שמאי דאמרי אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר התורה לרשות הרבים, דלא הותרה הוצאה אלא לצורך אוכל נפש. אבל אנן קיימא לן בבית הלל דאמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך אוכל נפש הותרה נמי שלא לצורך. ואיכא נמי משילין פירות דרך ארובה דריש פרקין, דבשבת אסור וביום

[to tend, where he has a choice to whom to give it to, then,] they [such animals] are [restricted] as are the feet of the owner [since, at the onset of the Festival, the owner has a choice to whom to entrust his animal, it therefore acquires the Sabbath bounds of the owner, if however, he has no choice to whom to give it to, e.g., there is only one shepherd in town, then it can be assumed at the onset of the

Festival that he will be chosen to tend the animal, and the animal will be as the shepherds "feet"]. Utensils which have been set apart [for the use of] one of the brothers in a house are [restricted] as his feet; but [those utensils] which have not been so set apart may be taken [only] where [all the brothers] may go [i.e., if they have different Sabbath bounds, the utensils are restricted to the area common to all]. (4) If a person borrows a vessel from his fellow on the eve of a Festival, [it is restricted] as the feet of the borrower; [but if he borrowed it] on the Festival, it is as the feet of the lender [i.e., the Sabbath bounds are determined at the onset of the Festival]. Similarly, if a woman borrowed from her neighbor, water, or salt for her dough, [and she then baked or cooked it,] it becomes [restricted] as the feet of them both [i.e., the baked dough may be brought only to the area where they both may go, since it has ingredients belonging to both which are combined in the dough]. Rabbi Yehudah exempts regarding the water [i.e., the ownership of the water does not affect the dough], because it is not substantial [if it is not noticeable, as a separate ingredient]. (5) A live coal [is restricted] as its owner, but a flame [i.e., if someone lit a candle from his friend's flame] can be taken anywhere [within the Sabbath bounds of the person carrying it]. Regarding a live coal of Temple property, a person is liable a misappropriation-offering [if he derived benefit from it]; while regarding a flame [of Temple property], a person may not derive benefit from it

רבנו עובדיה מברטנורא

טוב מותר: **ג כרגלי הבעלים**. אין אדם יכול להוליכם ביום טוב אלא במקום שבעליה יכולים לילך: **או לרועה הרי אלו כרגלי הבעלים**. מתניתין כשיש בעיר שני רועים, דלא ידעין להי מינייהו הויא לה דעת בעלים, הלכך הרי הן כרגלי הבעלים אם אינה אצל הרועה מבעוד יום. אבל כשאין בעיר אלא רועה אחד, כל בני העיר מעמידין בהמתן ברשותו ובקניית שבייתו, והויא לה כרגלי הרועה: **ושאינן מיוחדים**. לאחד מהן, אלא לכולן: **הרי אלו כמקום שהולכין**. למקום שכולן יכולין לילך מותר להוליך את הכלים. אבל אם עירב אחד מהן לטוף אלפים לצפון והשאר לא עירבו, הוא מעכב על ידם מלהוליכם לדרום אפילו פטיעה אחת מפני חלקו, והן מעכבין על ידו מלהוליכם לצפון אלא אלפים אמה שהן מותרין בהן: **ד כרגלי השואל**. שהרי קנה שבייתו אצלו בין השמשות, דבין השמשות שהוא כניסת היום קונה שבייתו. ואפילו לא בא ליד השואל אלא ביום טוב דלאו ברשותיה קיימא בין השמשות, הרי אלו כרגליו של שואל. ואם שאלו ביום טוב משחשיכה, הרי הן כרגלי המשאיל, לפי שקנה שבייתו אצל בעליו. ואפילו היה רגיל להשאיל בכל יום טוב: **האשה ששאלה מחברתה תבלין**. לקדירתה: **ומים ומלח**. לעיסתה: **הרי אלו**. הקדירה והעיסה: **כרגלי שתייהן**. אין מוליכין אותן אלא במקום ששתייהן יכולות ללכת, דכיון דביום טוב שאלה, קנו התבלין או המים והמלח שבייתו אצל בעליהן: **שאינ בהם ממש**. אין ניכרות לא בקדירה ולא בעיסה, כגון שתבשיל עבה ואין המים ניכרים בה, הלכך אין מעכבות הולכתן. ובמלח לא פליג רבי יהודה, דמיירי בעיסה שנלושה במלח שהיא גסה ועבה, שהיתה ניכרת ויש בה ממש. ואין הלכה כר' יהודה: **ה ושלחבת**. כגון הדליק נרו בשלהבת חברו,

לכנו או לרועה, הרי אלו כרגלי הבעלים. כלים המיוחדין לאחד מן האחין שבבית, הרי אלו כרגליו. ושאינ מיוחדין, הרי אלו כמקום שהולכין: **ד השואל** כלי מחברו מערב יום טוב, כרגלי השואל. ביום טוב, כרגלי המשאיל. האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעסתה, הרי אלו כרגלי שתייהן. רבי יהודה פוטר במים, מפני שאין בהן ממש: **ה הגחלת כרגלי הבעלים**, ושלחבת בכל מקום. גחלת של הקדוש

[by Rabbinic decree,] nor does he become liable a misappropriation-offering [if he does derive benefit from it]. If a person carries out a live coal into the public domain [on a Sabbath], he is liable, but [if he does the same] with a flame, [i.e., he blows the flame from its fuel source, into a public domain] he is exempt. [The water from] a private well is [restricted to the same Sabbath bounds] as its owner [i.e., the owner of the well] feet; and [the water from a well] belonging to the inhabitants of that town is [restricted to the same Sabbath bounds] as the feet of the people of that town; and [the water from a well] set aside for those who returned from Babylon [these were dug to provide water for pilgrims along the way to the Temple, and are regarded as belonging to the entire nation] is [restricted] as the one that draws [since, when he draws the water he becomes its owner]. (6) If a person has his produce in another town, the inhabitants of which have made an *eruv* in order to bring to him some of his produce, they may not bring it to him [since the produce is his, it is bound by the same restrictions applying to him]; but if he himself made an *eruv*, his produce is like himself [and he may bring the produce to any place his *eruv* permits him to go]. (7) If a person invited guests to his home, [and they made an *eruv* in order to get to him,] they may not take away with them [any] portions unless he [the host] had assigned for them [i.e., gave them possession through proxy, of] their portions on the eve [before the outset] of the Festival. A person may not water [before slaughter it was a common practice to water the animals, so that their hides, would be easily flayed] or slaughter pasture animals, but he may give drink to or slaughter household animals. These are household animals: those that pass the night in town. Pasture animals are those that pass the night in [more distant] pasture ground [and may stay out to pasture for several days, therefore they cannot be regarded as prepared and readily accessible — *mukhan*].

רבנו עובדיה מברטנורא

אינו מעכב באיסור תחומין: מועלין בה. הנהנה ממנה מביא אשם מעילות: ושלחבת לא נהנין. לכתחלה מדרבנן. ואם נהנו לא מועלין, אין חייבין קרבן מעילה, דלית לה ממשא. וכן המוציא גחלת בשבת לרשות הרבים חייב, ושלחבת שדחפה בידו מרשות היחיד לרשות הרבים פטור: כרגלי היחיד. אין מוליכין המים אלא כרגלי בעל הבור: כרגלי אנשי אותה העיר. אלפים אמה לכל רוח חוץ לעיבורה: ושל עולי בבל. העשוי לעוברי דרכים באמצע הדרך ועשאום בני הגולה לשתותם בעלותם: כרגלי הממלא. מפני שהוא הפקר, והפקר נקנה בהגבהה, ואם בא אחד ושאל לו מימיו אינו מוליכין אלא כרגליו, דקסבר האי תנא יש ברירה להחמיר, ומאתמול הוברר הדבר דלהאי גברא חזו וברשותיה קיימי, ודלא כרבי יוחנן בן גורי דאמר חפצי הפקר קונין שביטה לעצמן במקומן: ו לא יביאו לו. מפירותיו, הואיל ולא עירב לשם, דפירותיו כמוהו: ז מי שזימן אצלו אורחים. מעיר אחרת ויבואו אצלו על ידי עירוב: לא יוליכו. לאחר טעודה מנות בידם לביתם: אלא אם כן זיכה להם. על ידי אחר [מנותיהם מערב יום טוב. שמסרם] בעל הבית זה לאדם אחר במשיכה מערב יום טוב, ואמר לו זכה במנות הללו לפלוני ולפלוני, דזכין לאדם שלא בפניו:

מועלין בה, ושלחבת לא נהנין ולא מועלין. (המוציא גחלת לרשות הרבים, חייב. ושלחבת, פטור). בור של יחיד, כרגלי היחיד. ושל אנשי אותה העיר, כרגלי אנשי אותה העיר. ושל עולי בבל, כרגלי הממלא: ו מי שהיו פרותיו בעיר אחרת, וערבו בני אותה העיר להביא אצלו מפירותיו, לא יביאו לו. ואם ערב הוא, פרותיו כמוהו: ז מי שזימן אצלו אורחים, לא יוליכו בידם מנות, אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב יום טוב. אין משקינן ושוחטין את המדבריות, אבל משקינן ושוחטין את הביתות. אלו הן ביתות, הלכות בעיר. מן בריות, הלכות באפר:

Gemara Beitzah 36b

גמרא ביצה דף לו:

[Each phrase of this Mishnah is discussed separately:] “One may not climb a tree” — it is a preventive measure; lest he pluck [fruit]. “Nor ride a beast” — it is a preventive measure lest he go beyond the *techum* [Sabbath bounds]. Then does this prove that the law of *techum* is Biblical [for a preventive measure is enacted only to safeguard a Biblical law, but not a Rabbinical one]? Rather say, it is a preventive measure; lest he cut off a branch. “Nor swim in water” — it is a preventive measure; lest he make a float. “Nor clap the hands, nor slap the thighs, nor dance” — it is a preventive measure; lest he repair musical instruments. “The following are prohibited as optional secular acts: one may not judge” — But is he not discharging a religious act? This applies only where a more capable person is available. “Nor betroth a woman” — Is he not discharging a religious obligation? This applies to one who [already] has a wife and children. “Nor perform *chalitzah* nor perform *yibum*” — Is he not performing a religious act? This applies to a case where there is an elder [brother] and it is a [prior] obligation for the elder [brother] to consummate a levirate marriage. And why are all these [forbidden on the Festival]? It is a preventive measure; lest he write [the betrothal or marriage contracts]. “The following are prohibited [even] as religious acts: One may not dedicate, nor vow a personal valuation, nor make a vow of *cherem*” — [they are forbidden] as preventive measures; lest one transact business [because these acts bear somewhat of a connection to business]. “Nor set aside *terumah* or tithes” — This is obvious [for he is thereby causing his produce to be permitted to eat]! Rav Yosef taught: It is necessary [to teach this] even in the case of giving them to the priest on the same day [of the Festival, even though it is not evident that he is doing it in his own interest, rather, it may seem as in the interest of the priest]. This, however, applies only to produce which was *tevel* since the day before; but with respect to produce which has only now become *tevel*, as for example dough from which *challah* must be set aside, he may set them [the tithes] aside and give them to the priest. Are then these acts [judging, etc.] prohibited only as *reshut* [optional] and not as *shevut* [Rabbinically prohibited (surely they are forbidden because of *shevut* for the above reason)]? And are those acts [setting aside, etc.] culpable only as religious acts and not as *shevut*? Rabbi Yitzchak said: He proceeds to a climax; not only is an act which is purely a *shevut* [with no religious merit] forbidden, but even a *shevut* which partakes of an optional [meritorious] act is also forbidden; and not only is a *shevut* partaking of an optional [meritorious]

לא עולין באילן גזרה שְׁמָא יתְלַשׁ וְלֹא רֹכְבִין עַל גְּבִי
 בְּהֵמָה גְזֵרָה שְׁמָא יֵצֵא חוּץ לְתַחוּם שְׁמַע מִינָה תַחוּמִין
 דְּאוּרִיתָא אֲלֵא גְזֵרָה שְׁמָא יִחְתּוּךְ זְמוּרָה וְלֹא שְׁטִין עַל
 פְּנֵי הַמַּיִם גְזֵרָה שְׁמָא יַעֲשֶׂה חֲבִית שֶׁל שִׁיטִין וְלֹא
 מְטַפְחִין וְלֹא מְסַפְקִין וְלֹא מְרַקְדִין גְזֵרָה שְׁמָא יִתְקַן כָּלִי
 שִׁיר. וְאֵלּוּ הֵן מְשׁוּם רְשׁוּת לֹא דְנִין. וְהָא מְצוּהָ קָא
 עֵבִיד לֹא צְרִיכָה דְאִיכָא דְעֵדִיף מִינָה. וְלֹא מְקַדְשִׁין
 וְהָא מְצוּהָ קָא עֵבִיד לֹא צְרִיכָה דְאִית לָהּ אִשָּׁה וּבָנִים
 לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מִזְבְּמִין. וְהָא מְצוּהָ קָא עֵבִיד לֹא
 צְרִיכָא דְאִיכָא גְדוֹל וּמְצוּהָ בְּגְדוֹל לִיבָם וְכִלְהוּ טַעֲמָא
 מֵאֵי גְזֵרָה שְׁמָא יִכְתֹּב. וְאֵלּוּ הֵן מְשׁוּם מְצוּהָ לֹא
 מְקַדְשִׁין וְלֹא מְעֲרִיבִין וְלֹא מַחְרִימִין גְזֵרָה מְשׁוּם מִקַּח
 וּמִמְכָר. וְלֹא מְגַבְהִין תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת פְּשִׁטָא. תְּנִי
 רַב יוֹסֵף: לֹא נִצְרָכָה אֲלֵא לְתַנּוּם לְכַהֵן בּוֹ בְּיוֹם. וְהִנֵּי
 מִילֵי פִירֵי דְטִבְלֵי מֵאֲתָמוּל אֲבֵל פִּירֵי דְטִבְלֵי הָאִידְנָא
 כְּגוֹן עֶסֶה לְאֶפְרוּשֵׁי מִינָה חֲלָה מְפָרְשִׁין וְיִהְיִין
 לְכַהֵן. וְהִנֵּי מְשׁוּם רְשׁוּת אִיכָא מְשׁוּם שְׁבוּת לִיכָא וְהִנֵּי
 מְשׁוּם מְצוּהָ אִיכָא מְשׁוּם שְׁבוּת לִיכָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק
 לֹא מְבַעֵיא שְׁבוּת גְרִידְתָא דְאָסוּר אֲלֵא אֶפְלוּ שְׁבוּת
 דְרְשׁוּת נְמִי אָסוּר וְלֹא מְבַעֵיא שְׁבוּת דְרְשׁוּת דְאָסוּר

act [the middle list] forbidden; but even a shevut partaking of a religious obligation [the last list] is also forbidden.

זהר אמור דף קא עב

אמר רבי יוסי תנן (ויקרא ט"ו) ונתן אהרן על שני השעירים גרלות אי הכי יקרא היא דעזאזל חמיתון עבדא דשדי ערבין במאריה ארחה דעלמא דעבדא לא נטל אלא מה דיהיב ליה מאריה. אכל בגין דסמאל זמין האי יומא בדילטורא ובגין דלא יהא ליה פטרן יחבין ליה חולקא בהאי ויהא ערבא מגרמיה הוא דסליק ביה דאמר רבי יהודה אמר רבי יצחק מלה עלאה אשבחנא בערבא ערבא דיהושע בתיב ביה (במדבר כ"ו) על פי הגורל. על פי הגורל ודאי דאיהו אמר דא חולקא דיהודה דא דבגזמין וכו' וכן פלחו אוף הכא בין דכהנא שוי ידוי אגון ערבין מדלגי וסלקין בידא דכהנא (ניא דסלקין ערבין בידא דכהנא אגון מדלגי מן ידוי) ושארן בארתיהו דא הוא דכתיב (שם) והשעיר אשר עלה עליו הגורל עלה עליו ודאי. ולא דא בלהודוי אלא בכל זמנא דדלמורא זמין ואתיהיב ליה רשותא בעינן לשואה לקבליה במה דיתעסק וישבוק לון לישראל. בהאי יומא דלמורא זמין לאללא ארעא דא הוא דכתיב (איוב א) ויאמר יי אל השמן מאין תבא והא תגנין משובט בארץ מאי הוא אלא האי הוא דלמורא רבא מקסרנא דישראל והא אתערו חבריא (דודא) בההיא שעתא דהוו זמינין ישראל למעבר ימא ולא תפרעא ממצראי אמר אגא אעברנא בארעא קדישא וחמינא דלא אתחזון אלין למיעל בגנה אי אנת דאין דינא דינחיו הכא ממצראי מה שגנן אלין מאלין או ימותן פלהו פחדא או יחדרון פלהו למצרים ולאו אנת הוא דאמרת (בראשית ט"ו) ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה והא לא סליקו מחושבנא אלא רדיו ולא יתיר אמר קדשא פריף הוא מאי אעביד אשתדלותא בעיא הכא לאיתא קרבנא לקבליה יהיבנא ליה במה דיתעסק וישבוק בהו לבני והא אשתפת במאן דיתעסק מיד אמר ליה השמת לבך אל עבדי איוב כי אין פמוהו בארץ מיד פלג ליה דלמורא במלין ויען השמן את יי ויאמר ההנם ירא איוב אלהים:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching: Sha'arei Teshuvah, Page 30

מוסר

שערי תשובה דף ל עב

There is a type of person who misleads his fellow claiming that he has done him some favor or has spoken well of him, when he has not done so. The Sages, of blessed memory, said that it is forbidden to steal people's minds, even the mind of a non-Jew. The Sages of Israel consider this sin to be more severe even than stealing possessions from a non-Jew because false lips are a source of great guilt. And we are obligated concerning the bounds of truth, because it is one of the foundations of the soul. Regarding the person who boasts about virtues that he does not possess, Shlomoh, peace be upon him, said, "Exaggerating lips does not

מי שמתעה את חברו לאמר כי עשה עמו טובה או דבר טוב עליו ולא עשה אמרו זכרונם לברכה אסור לגנב דעת הבריות ואפלו דעת גוי והנה החטא הזה חמור אצל חכמי ישראל יותר מגזל הגוי יען וביען כי שפת שקר אשמה רבה ונתחייבנו על גדרי האמת כי הוא מיסודי הנפש. מי שמשתבח במעלות שאינם נמצאות בו אמר שלמה עליו השלום (משלי יז) לא נאווה

befit a base person, much less lying lips a generous person.” (Proverbs 17:7) This means that a base person should not pride himself on the virtues of his ancestors. For the verse before this says, “and the glory of children is their fathers.” (ibid., verse 6) In the same way, a generous person should seek honor falsely by stating, ‘This is what I did; this is how I spent money and gave,’ when he did not do so. This is reprehensible in any person. All the more so, the generous acts that this person has done are debased by his praising himself about things that he never did. For this is proof that, in all the charitable deeds that he did, his heart was set only on the reputation and the praise that it would bring him.

לְנַבֵּל שֶׁפֶת יִתֵּר אִף כִּי לְנָדִיב שֶׁפֶת שֶׁקֶר. פְּרוּשׁ אֵין לְנַבֵּל לְהִתְנַשֵּׂא בְּמַעֲלַת אָבוֹתָיו כִּי אָמְרוּ בְּמִקְרָא שֶׁל מַעֲלָה מְזוּהָ (שם) וְתַפְאֶרֶת בְּנִים אָבוֹתָם אִף כִּי אֵין לְנָדִיב לְהִתְפַּדֵּד בְּשֶׁקֶר וְלֵאמֹר כֹּה עָשִׂיתִי וּפְזַרְתִּי וְנָתַתִּי וְלֹא כֵן עָשָׂה. וְזֶה גִּנְאֵי לְכָל אָדָם כָּל שֶׁכֵּן לְנָדִיב יִגְנֶה נְדָבוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי הִלֵּל עַל נַפְשׁוֹ עַל מַה שֶׁלֹּא עָשָׂה כִּי זֹאת תְּהִיָּה לְעֵדָה כִּי לְבוּ בְּכָל צְדָקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה לְשֵׁם וְלִתְהֵלָה:

Practical Law:

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 6

(1) Whoever is required to wash his hands and [instead] immerses his hands in the water of a *mikvah* needs nothing more. But if he immersed them in water that does not have the amount of a *mikvah* or in drawn water that is in the ground, he has done nothing, because drawn water does not purify the hands except by washing [i.e., pouring the water over his hands]. (2) Everyone who washes his hands must be careful of four things: about the water, itself, that it not be unfit for hand washing; about the amount, that there be a *revi'it* for every two hands; about the vessel, that the water with which he is washing be in a [proper] vessel; and about the pourer, that the water flows by the power of someone pouring. (3) Four things invalidate the water: a change in appearance, being left uncovered, work being done with it, and spoiling to the degree that would prevent an animal from drinking it. How so? Water whose appearance has changed, whether [it is] in vessels or in the ground, whether [it happened] because of something that fell into it, or because of its location — it is unfit. Similarly, if the water was left uncovered in a way that makes it prohibited for drinking, it becomes unfit for hand washing.

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ו

א כָּל הַצָּרִיךְ נְטִילַת יָדַיִם וְהַטְבִּיל יָדָיו בְּמֵי מִקְוָה אֵינוֹ צָרִיךְ דְּבַר אַחֵר. וְאִם הַטְבִּילֵן בְּמֵיִם שְׂאִין בָּהֶם שְׁעוֹר מִקְוָה אוֹ בְּמֵיִם שְׂאוּבִין שֶׁבְּקִרְקַע לֹא עָשָׂה כְּלוּם שְׂאִין הַמַּיִם שְׂאוּבִים מִטְהָרִין אֶת הַיָּדַיִם אֲלֵא בְּנְטִילָה: ב כָּל הַנוּטֵל יָדָיו צָרִיךְ לְהַזְהֵר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים. בְּמֵיִם עֲצֻמָּן שֶׁלֹּא יְהוּ פְּסוּלִין לְנְטִילַת יָדַיִם. וּבְשְׁעוֹר שִׂיחָהּ בְּהֵן רְבִיעִית לְכָל שְׁתֵּי יָדַיִם. וּבְכִלֵּי שִׂיחָהּ הַמַּיִם שְׁנוּטֵלִין בְּהֵן בְּכִלֵּי. וּבְנוּטֵל שִׂיחָהּ הַמַּיִם בְּאֵין מִכַּח נוֹתֵן: ג אַרְבָּעָה דְּבָרִים פּוֹסְלִין אֶת הַמַּיִם. שְׁנוּי מַרְאֶה וְגִלּוּי וְעֵשִׂית מְלֵאכָה בְּהֵן. וְהַפְסַד שְׁמוּנָע אֶת הַבְּהֵמָה מִלְשָׁתוֹת מִדָּן. כִּי־צַד מַיִם שְׁנִשְׁתַּנּוּ מִרְאֵיתָן בֵּין בְּכִלִּים בֵּין בְּקִרְקַעוֹת בֵּין מִחֻמַּת דְּבַר שֶׁנִּפְל לְתוֹכָן בֵּין מִחֻמַּת מְקוֹמָן הָרִי אֵלוֹ פְּסוּלִין. וְכֵן אִם נִתְגַּלּוּ גִלּוּי הָאוֹסֵר אוֹתָן מִשְׁתִּיָּה נִפְסְלוּ בְּנְטִילַת יָדַיִם: